

active/passive *

* inspirisano nazivom web.rada "passive/aggressive" umetnika ivana ilića. trenutno živi i radi u sloveniji.

'90 keywords [ključne reci devedesetih]

aids-safe sex-ecstasy-techno-ambient-grunge-generacija x-xtremni sportovi-neopsihodelija-internet-e-mail-novi digitalni fontovi-cd-rom-ray gun-david carson-émigré-ruska mafija-plastične operacije-homoseksualna venčanja-masovna ubistva-lokalni ratovi-koncentracioni logori-quentin tarantino-kompakt diskovi-power feminism-power macintosh-batman-james bond-seven-trainspotting-damien hirst-tamagotchi-spice girls-pamela anderson-mobitel-ice tea-mange-baywatch-benetton-beverly hills-melrose place-sarajevo-the x files-oasis-prozac-rupaul-technošamanizam-unplugged-lesbian chic-hypertext-trip hop-irc-icq—cybersex-low fi-low res-scientologija-nomad-virtual reality-fight club-wonderbra...

Da li smo zaostajali? ... ili smo negde i u nečemu bili čak i inicijatori i glavni akteri...

1994. je godina koju pamtim po par događaja: samoubistvo Kurta Kobejna (**curt cobain**), desila se **Zapatistička pobuna** u Meksiku, lansiran je **wonderbra**, antigravitacijsko čudo, u **sukobima na Balkanu** ubijeno je više novinara nego u vijetnamskom ratu i pojavio se **hot wired**, jedan od prvih magazina na Internetu.

Od svih ovih događaja najmanje vam se čini vatrena i zanimljiva Zapatistička pobuna, ali kad god se govori o **aktivizmu** (još jedna ključna reč devedesetih) a pogotovu o net.aktivizmu (zovite ga i sajber, isto je) neminovno je početi i završiti sa meksičkim pobunjenicima. Prema kalifornijskom ideologu, Wired magazinu koji je 'hostovao' rubriku osnivača MIT Media Lab-a, Nikolasa Negroponte-a a koji u jednom svom naslovu citira biblijske reci: ' i treći ce biti prvi ' (**third shall be the first**) nije sasvim čudno što su meksikanci, kao jedna od nerazvijenih zemalja po parametrima kapitalističke logike, prvi shvatili prednost Interneta i njegove spektakularne mogućnosti: **informacija, komunikacija, interaktivnost, vidljivost, čujnost i planetarna dimenzija**.

Critical Art Ensemble, kolektiv pet umetnika, sveža krv na umetničkoj i teorijskoj sceni devedesetih, a bave se posledicama digitalne revolucije po kulturni i politički život društva .

Pojam **strategija otpora** iliti aktivizam se često vezuje uz njihovu aktivnost kao i to da nam nova digitalna paradigma neumitno ukazuje na novi način mišljenja, bilo na mikro ili makro nivou.

nema niti jednog dokumenta kulture koji ujedno ne bi bio i dokument varvarstva.

walter benjamin

Naravno, u svemu tome postoji i **politički element**, ma kako definisali politiku. Lično, a i sudeći po nekom iskustvu, ja je shvatam u najširim mogućim terminima. Jesi li grub i macho, ili ženskast i nežan? Veruješ li da je ljudska priroda bazično dobra ili zla? Trebamo li biti otvoreni ili tajanstveni? Kako se ponašamo prema onima koji misle drugačije od nas? **smatramo li moralne vrednosti čvrstim i nepromenljivim ili se o njima može pregovarati?** Je li umetnost samo kulturno izdrkavanje? Je li sex uvek prljav ili samo kad se dobro radi?

Srbiju i Beograd 2000. u umetnosti obeležice radikalna presija na sve moguće vrste umetnosti da se bave politikom, to bi mozda bio uobičajeni način kako art upozorava život ili kako art imitira život (ili obratno) da u ovom slučaju to nije preraslo u zanimljivi akceleratorno pomodni koncept zvan aktivizam. Cilj opravdava sredstvo, složićemo se svi u situaciji '**spasi srbiju i ubi se, slobodaneeee**'. 'ništa nije istinito, sve je dozvoljeno.'

' **trenutno su najbolji politički aktivisti deca.** – kažu Critical Art Ensemble, hakeri tinejdžeri rade na probijanju korporacijskih i vladinih sigurnosnih sistema iz domova svojih roditelja i studentskih domova. Njihove namere su neodređene. Neki izgledaju kao da znaju da su njihove akcije po svojoj prirodi političke. **'bilo to da znaš ili ne, ako si haker ti si revolucionar.**

pitanje je sa kojim ciljem revolucionar? Ne pominje se nijedan cilj osim prvog koraka: slobodnog pristupa informacijama. Nikada se ne diskutuje kako bi se ove informacije koristile. Problem sa puštanjem dece da deluju kao avangarda aktivizma u tome je sto ona još uvek nisu razvila kritički senzibilitet koji bi ih vodio dalje od njihovog prvog političkog susreta. Ironija je u tome da su ona dovoljno inteligentna da shvate gde politička akcija mora započeti da bi imala efekta... – nekako je onda sasvim logično zašto onda OTPOR.

Država je potpuna suprotnost Internet tehnologiji koja slovi kao **decentralizovana, komunikacijski višesmerna, nehijerarhijska, tolerantna, transnacionalna, kosmopolitska, transkulturalna,** te zbog toga dozvoljava i alternativnim i manjinskim identitetima ravnopravnu poziciju u korišćenju medija. Slično strukturisana bejaše i opozicija, sadasnja 'pozicija' i množene-prostom-deobom-nezavisne- organizacije: opsednutost političkom borbom, ista pozicija moći i vladavina odozgo, kultura se koristi samo onoliko ukoliko je potrebna radi ostvarivanja jednokratnih ciljeva.

Profil jednog EU/US aktiviste koji promovise elektronsku građansku neposlušnost – vegetarijanac, ne ide u Macdonald, ne jede 'nestle', ne pije koka kolu, ne kupuje shell-ov benzin....

Profil kulturnog aktiviste u Srbiji – pripada nekoj ngo organizaciji, govori samo o politici.

milošević mu je povod, sos i motiv u svakoj rečenici.

Revolucija je slatka samo dok traje.

Da li je onda aktivizam u umetnosti/kulturi – angažovana umetnost/kultura?

Nije li to slična situacija kao u doba k-o-m-u-n-i-z-m-a? psssst, tiho sam ovo izgovorila a i vi pročitajte u sebi...kažu da je kod nas pala i poslednja 'zaostala cigla Berlinskog zida' i poslednji komunistički vodja (Boris Buden, predavanje u CSUB, novembar 2000.)

Ako je već svima bio jasan potencijal aktivizma, a prirodne organizovane pobune nisu dolazile odozdo u tom smislu pravedno je bilo – instrumentalizovati je.

Zašto se onda intelektualci osećaju kao 'unutrašnji emigranti' (po Karlu Jaspersu iz jedne od edicija istina, krivica, odgovornost ili tako nesto) Čiji su onda oni saučesnici i krivci?... i čija je krivica? Istinu cemo možda dobiti u paketu humanitarne pomoći predvodjene sa 15minutesoffame-korpusom-inteligencije? Ili kao skeptičku potrošnju diskursa? Ili...nešto treće i četvrto. **Trijumf digitalne paradigme podrazumeva nepostojanje centra moći, samim tim i nepostojanje Jedne Istine.**

I, na kraju, evo šta je iznedrila ta ista paralelna-paranormalna-x-files-kulturna politika, negde direktno, negde posredno a negde prisutna i metaforički. U celoj ovoj pomami stiče se utisak o zaboravnosti 'institucije tumačenja i razumevanja', kao da znamo da dekodiramo samo 'nulte poruke', iako nas photoshop (piratski, naravno) uči da mislimo u lejerima (layers).

..... dogadjaji

corrosion [www.crsn.com]

url kao glavni informativni centar o projektima kompjuterske grupe corrosion, koji samo da podsetim stoje iza petodnevnog computer art festivala creative tech week, zajedno sa cinema rexom, ili update, demo prezentacije, scene strike zabave..u 2000-toj udružuju se oni i Stripper, Low Fi i OUR Pictures da bi napravili bolje i frekventnije dogadjaje i projekte kao i da pomognu

isušenu srpsku kulturnu scenu da se rekonvalencira i razvije.... sa misijom da probude zaspale gradjane uz pomoć tehnologije.

sajam kratke elektronske forme

Rex je raspisao konkurs za učešće na Sajmu kratke elektronske forme, na kome bi bio predstavljen postmodernistički koncept elektronske umetnosti, tj. radovi koji su realizovani elektronskim uređajima i sistemima: radio, TV, video, sintisajzer, sempler, kompjuter, displej, monitor. Veštačka, simulacijska realnost, koja za postmodernog čoveka proizvodi njegove sopstvene predstave, simbole, pripovesti i istine, pokazuje užase, zadovoljstvo, otudjenost, veštački erotizam i totalnu sveprisutnost simuliranih istina posttehnoloskog društva. Okvirna tema bila je predstava razuma, umerenosti i strpljenja. Jedan od zapaženih radova bio je 'looking for husband with eu passport' Tanje Ostojic.

linux fest [www.linuxfest.org.yu]

U tri dana decembra 2000. posvećena sve popularnijem Linuxu bile su predstavljene novosti na ovom tržištu, brojne distribucije Linuxa a prikazana su i neka poslovna rešenja. Omogućeno je da po simboličnoj ceni kupite neku od popularnih instalacija Linuxa i da sretnete ljude koji se već dugo godina bave Linuxom i koji će biti srećni da vam odgovore na pitanja koje sigurno mnogi imaju. U okviru LinuxFESTa '00, trećeg dana festivala održala se i prva domaća naučna konferencija posvećena Linux operativnom sistemu.

..... radovi umetnika

milica tomic [www.shiseido.co.jp/cygnnet]

i am milica tomic njen prvi internet rad, nalazi se na sajtu reality check i na cyGnet galeriji. Bavi se preispitivanjem identiteta kroz poreklo sopstvenog imena paralelno sa istorijskim backgroundom zemlje u kojoj se nalazi.

zoran naskovski [realitycheck.c3.hu/zooks/frames1]

war frames, layout slobodan markovic

Web televizija ili televizija na/u webu, dokumentovana realnost, zaledjeni frejmovi pervertirane svakidašnje vazdušne opasnosti. "istorija je već prošla nedelja"

pitanje [www.cyberrex.org/1] by Zoran Naskovski i Slobodan Markovic

koji je prvi zadatak naše omladine? kotora pervaja zadaca nasei molodezi? what is the first task of our youth?

uros djuric [realitycheck.c3.hu/udju]

populist project

referentna ideja u kreiranju ovog projekta je u tezi da je populizam postao vrhovna ideologija, umesto poznate socijalističke utopije iz prethodnih vremena. Populizam bi trebalo da postane, u novim okolnostima, transparentna teritorija koja promovise Nove Vrednosti, projekat ih istražuje, pervertirano kroz borbu za društvenu, klasnu i seksualnu emancipaciju. Prvi deo projekta ima 3 segmenta: God Loves Dreams of Serbian Artists (Uros Djurić sa popularnim fudbalskim zvezdama), Celebrities (Uros Djurić i "selebritiz": umetnici, glumci, strip-crtači, rok starovi, političari, izdavači, sportisti...) i Hometown Boys (simulacija prvog srpskog Porn, Art&Society magazina). Invertirana interakcija između star sistema i identiteta.

apsolutno [www.apsolutno.org]

asocijacija APSOLUTNO pravi subjektivni inventar događaja, ideja i uticaja koji su obeležili poslednjih pet godina ovoga veka. istražujući 'absolutely now and absolutely here' APSOLUTNO

postavlja pitanja, kreira metafore i ukazuje na apsurdne situacije i paradokse koje nam donosi vreme u kojem živimo.

absolut-sale.com, apsolutna rasprodaja, aukcija istočno evropske umetnosti.

c-h-e-s-s.net, pokušaj net art instalacije, odnos između šaha i interneta, šah kao metafora militantnih događaja na Balkanu i Internet kao virtuelna platforma za simulaciju militantnih akcija i reakcija.

URTICA MEDICAMENTUM EST, cd rom Violete Vojvodić i Eduarda Balaša [<http://welcome.to/urtica>]
Projekat Urtica podeljen je u dva segmenta:

- radovi od koprive objedinjeni u realnoj brošuri fiktivne institucije Urtica, u izdanju Urticapressa
- reklamna kampanja pod sloganom "Urtica medicamentum est" (TV spot, Radio spot, poster, WEB, CD-ROM) u produkciji HAMMER CREATIVE, Novi Sad

Metod izrade upotrebnih predmeta od koprive preuzet je iz Andersenove bajke „Divlji labudovi". U njoj se sestra bezpogovorno, pod zavetom ćutanja, podvrgava mukotrpnom tkanju košulja od koprive da bi razbila čaroliju i spasla život svojoj braći. Doslovno prenet u stvarnost, omiljen **arhetip žrtve**, iskazuje se u punoći svog besmisla. Stalnim apostrofiranjem bajkovitog, mukotrpnog, u stvarnosti nedelotvornog tkačkog postupka, Urtica vrši atak na svest dobrovoljnog berača, gazača, tkača koprive. Postavlja pitanje smisla odnosno besmisla žrtve kao dominantnog principa koji nude religija, tradicija, državni aparat, itd.

Traženje pravih kodova i implementacija već postojećih starih medija u novi, što ruku na srce i zbog onih koji insistiraju na radovima u mediju. uopšte više posle svih eksperimenata ne stoji. Nov medij je poprilično tolerantan i demokratsan, uključuje i varijantu da samo prebacujete radove iz jednog medija u drugo ili da ga prilagodjavate. U jednoj definiciji šta je to new media art, Steve Dietz (Walker Arts Center) kaže: "Koristim Dišanov model da ocenim da li je predstavljeni interaktivni rad umetnost. **Ako umetnik kaže da je umetnost, onda je umetnost.**" Jako je mali broj recipijenata koji poznaju medij toliko dobro da bi mogli da čitaju i njegovu tajnu medijsku poruku u kodovima, konceptualni i umetnički potpis i doprinos.

dejan sinadinovic [www.net.yu/~contra]
contrapunctus

kroz tradicionalne forme reči, boja, pokreta i oblika u novom digitalnom okruženju postavljena je specifična mreža zarobljenih/oslobodjenih misli, ekspresivna sinteza vizuelnog i teksualnog, experimentišući kroz mogućnosti softverskih platformi flash, dhtml, java, java script... interaktivnost i varijacije... smooth operator.

..... **produkti** –

cybeRex [www.cyberrex.org] instistira na stvaranju baze podataka, tj portfolia umetnika na mreži, tako da je sajt prepun raznoraznih prezentacija mladih umetnika, i nekih starijih. Što čini jako koristan informativni servis o kome još niko sistemski na širem planu nije preuzeo da se pozabavi. Isto tako informativan je i CD-ROM **Savremena Srpska Umetnost** u produkciji Srpskog PEN Centra, urednički krug: Aleksandar Gatalica (literatura), Sava Ristović (vizuelne umetnosti), Ana Kotevska (muzika), Dejan Sinadinović (izvodjacka umetnost), Aleksandar Milosavljevic (teatar), Goranka Matić (fotografija), Branislav Mitrović (arhitektura), Dinko Tucaković (film) i Žana Poliakov (digital art). Grafički koncept i realizacija u mediju već pomenuti Dejan Sinadinovic.

Na tom CD-ROM-u predstavljeno je stvaralaštvo 143 jugoslovenskih umetnika, s više od 800 fotografija, 500 strana teksta, četiri sata muzike, jedan sat video materijala, e-kontakti 106 umetnika... Glavni urednik ovog izdanja je Aleksandar Gatalica - Ovaj CD-ROM je obrazac po kojem bi trebalo da budemo predstavljani u svetu, a ne po ružnim slikama sa ulica. –
- Smatram da ovaj teror mora da prestane i da se vratimo građanskom dijalogu. CD-ROM predstaviće nas u najboljem svetlu i pokazati da, uprkos državnom terorizmu, ne nazadujemo mnogo. A **CD-ROM je ujedno i borba protiv tog terorizma** - rekla je Vida Ognjenović na promociji.

cd rom **_virtual exhibition_** nezavisne umetničke asocijacije remont

- Nismo se povodili za poslednjom neomanijom, već smo pokušali da uhvatimo duh vremena Beograda 2000. Radova i učesnika ima raznih, teme su drugačije, koncepti također, background umetnika različit, jedina zajednička crta je zajednički kontekst, zemlja, istorija i trenutni događaji.

U pojedinim slučajevima ovaj poslednji razlog je ujedno i evidentni imperativ radova umetnika dok je u nekim radovima prosto nezaobilazni lajtmotiv. Svaki rad zaslužuje posebnu pažnju i tumačenje. – iz press materijala, delove je moguće videti i na sajtu (www.remont.co.yu)

Ulazak na Mrežu će uskoro biti fascinantan i značajan koliko i prosto dizanje

telefonske slušalice a koliko se naše okruženje pripremiло za takvo prilagodjavanje...

..... prezentacije događaja i organizacije sve je više, i bilo bi dobro kada bi se ustalio običaj, da svaka organizacija svoje prisustvo objavi i u sajberprostoru. Jer **sadržaj na internetu kreiramo mi sami**, ukoliko mi ne doprinesemo tom “kolektivnom globalnom informativnom servisu” i dobru, niko to neće uraditi umesto nas.

inside/outside [www.dijafragma.com/InOut] je izložba savremene srpske umetničke scene u Poljskoj koja ima svoju web prezentaciju, interesantna flash.intervencija Vlade Zarića.

41. Oktobarski Salon [<http://www.kcb.org.yu/srpski/likovni/41>] sa vrlo kompaktnom dokumentacijom i nagradjenim radovima

BELEF [www.kcb.org.yu/srpski/belef] ali kompletna verzija 1998. šteta što se ne “apdejtuje”.

Bijenale Mladih, Vrsac [www.cyberrex.org/visualart]

Organizacije koje o tome “kako se predstavljaju online” poprilično vode računa su **remont** [www.remont.co.yu], **centar za savremenu umetnost** [www.dijafragma.com], **kulturni centar beograda** [www.kcb.org.yu], **dom omladine** je nestao [www.dob.org.yu], **centar za stvaralaštvo mladih** [www.csm.org.yu], **zadruga** (low-fi, our pictures i corrosion na www.zadruga.co.yu)...novonastali medijski centar u Novom Sadu, saradnja asocijacije Apsolutno i dual benda Radisic/Trkulja poznatiji kao p.RT [www.mec-kuda.org].

meet the future: **the.corg** ili novi Internet entitet koji nije ni totally business-oriented.**com** niti je potpuno non-profit.**org** . the.corg je most između dva domena: društveno odgovoran .com koji je u partnerskom odnosu sa nevladinim organizacijama da bi ostvario sopstvenu misiju ili organizacija .org koja koristi preduzetničke metode da bi postigla “samofinansirajuću samoodrživost” iliti self-sustainability. Termin smislio Jonathan Peizer, Soros Foundation.

Sada na početku milenijuma, kada je bitka između umetnosti i tehnologije izgubila značenje, možemo mirno razmotriti čime se to generacijama bavilo stanovništvo sveta. Kakva je u stvari bila misaona klima? - Civil society (civilno društvo) iliti klika koja podrazumeva sledeće slobodne mislioe – nezavisni novinar, disidentski intelektualac, feministicka veštica, podivljali umetnik, legalize-it konzument, esejist otpadnik, drski performer, od boga ostavljeni homoseksualac... - parafraza iz knjige Arhiv Medija, Agentur Bilwet, naziv teksta: S Balkan platom u Fukuyamin jarak....- Klika koja se postavlja izvan društva i po svaku cenu želi imati individualni profil. Oni su

psić u krilu angažovane zapadne inteligencije, dobrodošli u salonima i galerijama, na konferencijama i simpozijumima. Zajedničko im je ukorenjeno nepoverenje i “oporbenost prema vlastitom narodu”. A gde se narod vidi kao žrtva nacionalističkog primitivizma i državne paranoje, koji svaku nepoželjnu reč shvata kao podriivanje svog suverenog autoriteta. – Identitet za svakoga: digitalna paradigma nosi hibridne identitete, popularne nomadske identitete:

“Uzmite slavnu prošlost, kriznu sadašnjost i budućnost punu neočekivanih blagoslova” (Arhiv Medija). Društvo debakla ili spektakla? ☺

Mada teorija medija **ne trazi feedback nego feed forward.**

Zbog toga ću još jednom pozajmiti misao iz prošlih medija:

you must have chaos in your soul to give birth to a dancing star.

Nietzsche

disclaimer: autorka ovog teksta ne stavlja se ni-na-čiju-stranu, niti opravdava bilo-čije postupke, samo fenomenološki posmatra **input i output poruka**. Na žalost, subjektivizmu se ne da pobeći pokatkad. Autorka veruje da objektivnost nije ljudska osobina. a čak i Mašine, objektivni pratioci naših aktivnosti, ponekada pokažu **prkos, inat i sopstveni ponos.**